

**ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร**

นางสาวท เกษแดงสกุลดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

Effects of Book Construction Activities on Preschool Children's Cooperative Behaviors at Ban Had Sompan School in Chumphon Province

Mrs. Saward Kedsangakonwut

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร

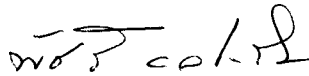
ชื่อและนามสกุล นางสาวท เกษแดงสกุลวุฒิ

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

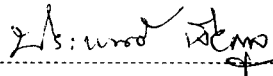
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือ
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร
ผู้ศึกษา นางสาวท เกษแดงสกุลวุฒิ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 19 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ
แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ และแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีพฤติกรรม
ร่วมมือทั้งในภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับ
ผู้อื่นสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ กิจกรรมการสร้างหนังสือ พฤติกรรมร่วมมือ เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณในความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์พรณี คงชนะ ครูโรงเรียนบ้านจันทิง อำเภอบางบาล จังหวัดชุมพร ที่ได้ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาที่ให้คำปรึกษาและกำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด และเด็กทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการทดลองในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่ชายน้องสาว และนายสุพจน์ เกษแดงสกุลวุฒิ ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการศึกษา

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าอันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย พระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

สวาท เกษแดงสกุลวุฒิ

ตุลาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
การสร้างหนังสือ	5
ความหมายของการสร้างหนังสือ	6
หลักการสร้างหนังสือ	6
แนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ	9
พฤติกรรมร่วมมือ	10
ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมร่วมมือ	10
พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย	11
ลักษณะของพฤติกรรมร่วมมือ	13
แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมมือ	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	32
สรุปการวิจัย	32
อภิปรายผล	34
ข้อเสนอแนะ	35
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	42
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	43
ข แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ	45
ค แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ	49
ง ตัวอย่างผลงานการสร้างหนังสือ	72
ประวัติผู้ศึกษา	78

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4.1	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง.....	26
ตารางที่ 4.2	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การทดลอง.....	27
ตารางที่ 4.3	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง.....	28
ตารางที่ 4.4	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง.....	29
ตารางที่ 4.5	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการยอมรับผู้อื่น ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง.....	30
ตารางที่ 4.6	คะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล หลังการทดลอง.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สมาชิกในสังคมต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งการแข่งขัน การเอาใจเอาเปรียบ การแข่งขันและมีความเห็นแก่ตัว การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อองค์การดำรงชีวิต ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ การเร่งรัดทางด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินชีวิตในครอบครัว เช่น ปัญหาความยากจน ครอบครัวแตกแยก เด็กขาดความอบอุ่น สถานะดังกล่าวมีผลกระทบต่อชีวิตของเด็กที่ปรับตัวไม่ได้ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย และกลายเป็นคนที่ขาดความรับผิดชอบ ขาดความร่วมมือ และไม่ช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ดังที่ วิลเลียมส์ แจ็งแส (2548: 1) กล่าวว่า พฤติกรรมดังกล่าวไม่เป็นที่ต้องการของสังคม ดังนั้น เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทางสังคมตั้งแต่เล็ก จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิตเมื่อโตขึ้น

พฤติกรรมร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีความก้าวหน้าในอาชีพ ประสบผลสำเร็จในการทำงานและการดำเนินชีวิต เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว และสังคม เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ความร่วมมือเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญ ทำให้สังคมมีเสถียรภาพและนำมาสู่ความสำเร็จ คเน็งนิง ชิงชนะ (2547: 1) กล่าวว่า ในแต่ละวันคนเราต้องร่วมมือกับผู้อื่นในการทำงานติดต่อกับชุมชน ช่วยเหลือผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ ยอมรับความช่วยเหลือ เป็นผู้นำของกลุ่ม ร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มขณะทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอุไรวรรณ ประจักษ์วงศ์ (2546: 1) กล่าวว่า ในการทำงานถ้าบุคคลร่วมมือกันไม่ว่าจะในด้านความคิดหรือการกระทำก็จะมีผลดีต่อตนเองและผู้อื่น เกิดประโยชน์แก่สังคม ฉะนั้น การปรับตัวในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การร่วมมือจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มนุษย์หรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ และประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ดังนั้น พฤติกรรมร่วมมือจึงสมควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นคุณลักษณะนิสัยประจำตัวของคนในสังคม และควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เพราะเป็นวัยทองของชีวิต เป็นวัยแห่งการวางรากฐานที่สำคัญทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม พฤติกรรมทางสังคมในด้านการร่วมมือ

สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากเด็กวัยนี้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว สอดคล้องกับ คร็อก (Krogh 1990: 216 อ้างถึงใน คณิงนิจ ชิงชนะ 2547: 1) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กวัยนี้ ต้องมีการพัฒนาความร่วมมือ การมีส่วนร่วม การยอมรับฟังความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้อื่น การรู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือ เข้าใจบทบาทของตนเอง และแสดงความเป็นผู้นำผู้ตามในกลุ่มเพื่อน ดังนั้น เด็กวัยนี้จึงเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีต่อไป

การส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือในเด็กปฐมวัย ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น พัชรี ผลโยธิน (2540: 59 อ้างถึงใน ปิ่นพิชิตา อินพาเพียร 2548: 2) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือของเด็กเกิดจากการเล่นหรือปฏิบัติกิจกรรมที่มีจำนวนเด็กมากกว่า 1 คน และต้องใช้การเจรจาตกลง ใช้ของร่วมกัน มีการหมุนเวียนกันใช้อุปกรณ์หรือผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่กัน โดยครูส่งเสริมและแนะนำเด็กให้รู้จักการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในกลุ่ม ให้กำลังใจ ลดการแข่งขัน และวางแผนการทำกิจกรรมด้วยกัน ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526: 26) กล่าวว่า ในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงวัยที่มีการพัฒนาสติปัญญา และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว การจัดกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม จะช่วยให้เด็กเติบโตมีพัฒนาการครบทุกด้านอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ชนวัฒน์ ศรีสอาน (2550: 35 อ้างถึงใน อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ 2550: 29) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยนั้น ทำได้ด้วยการสนับสนุนให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น อ่านหนังสือนิทาน จิตเขียน เล่าเรื่องราว สนทนา เล่นเกมสนุกสนาน แต่งเรื่องราวต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของวัย และในการจัดกิจกรรมนั้น มีกิจกรรมหลายลักษณะที่สามารถจัดได้ แต่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมความแตกต่างและพัฒนาการของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นการเสริมประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย และหลักสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ครูต้องนำสื่อและนวัตกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเด็กมาใช้ เพราะเด็กในวัยนี้ยังไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม และธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ การได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน สำหรับการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการสร้างหนังสือ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติจริง ทำให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อน ได้แสดงออกถึงจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือว่ามีผลต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยหรือไม่อย่างไร ซึ่งข้อค้นพบ

ที่ได้จากการวิจัยจะช่วยให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

3. สมมติฐานการวิจัย

หลังการทดลองการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากร คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5- 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

4.2 กิจกรรมการทดลอง

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลองเป็นกิจกรรมการสร้างหนังสือ จำนวน 20 กิจกรรม

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

4.4.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ พฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **กิจกรรมการสร้างหนังสือ** หมายถึง กิจกรรมที่เด็กในกลุ่มย่อยประมาณ 4-5 คน ช่วยกันสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล โดยมีรูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาพ ที่เด็กจัดทำตามความคิดของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียนหรือเด็กเขียนเองหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้

5.2 **พฤติกรรมร่วมมือ** หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกทางการกระทำหรือคำพูดในขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อน ประกอบด้วยพฤติกรรม ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น ดังนี้

5.2.1 **การช่วยเหลือ** คือ การที่เด็กแสดงพฤติกรรมช่วยเพื่อนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ช่วยเพื่อนทำกิจกรรม และแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน

5.2.2 **ความรับผิดชอบ** คือ การที่เด็กแสดงพฤติกรรมด้วยการทำกิจกรรมจนเสร็จ และเก็บสิ่งของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

5.2.3 **การยอมรับผู้อื่น** คือ การที่เด็กแสดงพฤติกรรม พูดหรือบอกความต้องการในการทำกิจกรรม และทำตามข้อตกลงของกลุ่ม

5.3 **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กปฐมวัย อายุ 5- 6 ปี ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการสร้างหนังสือ

6.2 ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ ที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และขอเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การสร้างหนังสือ

- 1.1 ความหมายของการสร้างหนังสือ
- 1.2 หลักการสร้างหนังสือ
- 1.3 แนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ

2. พฤติกรรมร่วมมือ

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมร่วมมือ
- 2.2 พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย
- 2.3 ลักษณะของพฤติกรรมร่วมมือ
- 2.4 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างหนังสือ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้านำมาเป็นแนวทางในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการสร้างหนังสือ

อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ (2550: 12) ได้ให้ความหมายของการสร้างหนังสือ หมายถึง หนังสือที่สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสร้างขึ้น โดยมีเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับวัย ผู้เรียนและผู้อ่าน ใช้ภาษา ง่าย สื่อความชัดเจน มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง สะท้อนให้เห็นความคิดอย่าง เสรีและสร้างสรรค์ เป็นความคิดใหม่ ริเริ่ม แปลก ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่นและคิดอย่าง ละเอียดลออ

สำหรับเบญจา แสงมลิ (2537: 320) ได้ให้ความหมายของการสร้างหนังสือ คือ

1. เป็นหนังสือที่เด็กจัดทำขึ้นเองตามความคิดและจินตนาการของเด็ก
2. เป็นหนังสือที่มีรูปเล่มตามความคิดของเด็ก เด็กอาจจัดทำเป็นรูปอะไรก็ได้ ขนาดและความหมายเป็นไปตามความคิดของเด็ก
3. เป็นหนังสือที่มีภาพ สี ตัวละคร ที่เด็กคิดขึ้นเองและมีความหมาย สวยงามตาม ความเห็นของเด็ก
4. เป็นหนังสือที่มีคำบรรยายหรือไม่มีก็ได้ และคำบรรยายนั้นเป็นคำบรรยายที่เด็ก บอกให้ครูเขียนประกอบภาพ

5. เป็นหนังสือที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำแบบใคร

ส่วนกรณีการ์ พวงเกษม (2533: 31) ให้ความหมายของการสร้างหนังสือไว้ว่า เป็นหนังสือที่แสดงออกซึ่งสุนทรียภาพและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก และในการขีดเขียนเด็กได้ แสดงออกโดยการวาดภาพและเป็นการระบายอารมณ์ของเด็ก

จากความหมายของการสร้างหนังสือ ที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การสร้าง หนังสือ หมายถึง หนังสือที่สมาชิกในกลุ่มสร้างขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ หนังสือมีรูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาพ สี ตัวละคร ที่เด็กจัดทำขึ้น มีความสวยงามตามความคิดของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีการ บรรยายหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้ และคำบรรยายนั้นเป็นคำบรรยายที่เด็กบอกครูเขียนประกอบภาพ

1.2 หลักการสร้างหนังสือ

เบญจา แสงมลิ (2537: 337) กล่าวว่า การทำหนังสือของเด็กปฐมวัยนั้น เป็นเรื่อง ที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากเด็กอยู่ในวัยที่กำลังเจริญเติบโต ร่างกายยังไม่เจริญเต็มที่ สายตายังมองไม่ เห็นละเอียดเท่ากับผู้ใหญ่ ภาษาที่พูดยังมีไม่มาก ประสบการณ์ที่พบเห็นยังมีน้อย เด็กจะสนใจสิ่ง ต่างๆ รอบตัว สิ่งใดที่อยู่เฉพาะหน้า ถ้าเด็กพอใจเด็กจะสนใจสิ่งนั้น ความต้องการของเด็กก็ไม่ เหมือนผู้ใหญ่ เด็กต้องการสิ่งที่เห็นง่ายและชัดเจน ดังนั้น ในการสร้างหนังสือของเด็กต้องคำนึงถึง หลักการต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ ต้องการให้เด็กได้อะไรจากหนังสือที่เด็กทำ ควรสอดแทรกสิ่งที่พึงจะให้เด็กได้กระทำ และกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน
 2. อายุของเด็ก อายุของเด็กนั้นมีส่วนสำคัญเกี่ยวพันมากในการจัดทำหนังสือเด็กกำลังเจริญเติบโตก็จริง แต่สายตาและกล้ามเนื้อของเด็กยังไม่เจริญพอ จึงไม่ควรเคร่งเครียดกับการเขียน
 3. ความต้องการของเด็ก เด็กปฐมวัยนั้นชอบมีความคิดเพื่อฝัน เด็กพอใจที่จะเล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง และเด็กก็ชอบเรื่องราวที่เกี่ยวกับสัตว์
 4. สิ่งแวดล้อม มีส่วนในการวาดภาพตามความคิดคำนึงของเด็ก สิ่งใดที่เด็กเคยเห็น เคยพบ จะช่วยต่อเติมความนึกคิดของเด็ก
- จะเห็นได้ว่าหลักการสร้างหนังสือของเด็กปฐมวัยนั้นต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ อายุของเด็ก ความต้องการของเด็ก และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก ทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมได้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

1.4 แนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

นอร์ตัน (Norton, 1987 อ้างถึงใน เบญจมา แสงมลิ 2537: 344) ได้ศึกษาการทำหนังสือสำหรับเด็กพบว่า เด็กชอบอ่านหนังสือที่ตนเองเป็นผู้เขียนหรือแต่งขึ้น ในบางครั้งเด็กจะเขียนภาพต่าง ๆ หลังจากที่ได้ฟังครูอ่านหนังสือหรืออ่านคำคล้องจองและกลอนให้ฟัง แล้วนำมาเขียนเล่มเป็นหนังสือ หนังสือเหล่านี้เป็นหนังสือส่วนหนึ่งที่ต้องจัดไว้ในมุมหนังสือหรือห้องสมุดสำหรับเด็ก เพื่อฝึกเด็กให้ดูแล บำรุงรักษาหนังสือ เป็นการปลูกฝังนิสัยในการรักการอ่านด้วย การที่เด็กเขียนภาพจากเรื่องราวที่คิดออกมาได้นั้น เด็กจะต้องมีมโนคติในเรื่องนั้น เมื่อเด็กนำภาพที่ตนเองเขียนมาเล่าให้เพื่อน ๆ หรือผู้อื่นฟัง เด็กจะขยายความนึกคิด จินตนาการของเด็กไปอย่างกว้างขวาง ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือด้วยตัวเด็กเอง (เบญจมา แสงมลิ 2537: 344)

1. กิจกรรมที่ 1 : หนังสือที่เด็กบอกคำบอก

ให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กแต่งขึ้นเองหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเอง ขณะที่เด็กเล่าครูควรจดเรื่องที่เด็กเล่าทุกคำพูดให้เหมือนกับที่เด็กพูด กิจกรรมนี้เด็กอาจถ่ายทอดคำพูดจากบันทึกที่ครูจดไว้ออกมาเป็นภาพภายหลังหรือไม่ก็ได้แล้วแต่เด็ก สิ่งที่ครูควรตระหนักคือไม่ควรบังคับเด็กให้ทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อม

2. กิจกรรมที่ 2 : หนังสือภาพนิทาน

ให้เด็กเขียนหรือวาดภาพบนแผ่นกระดาษตามหัวข้อที่เด็กคิดเอง หรือครูเสนอแนะ ครูเขียนบรรยายภาพประกอบตามคำบอกของเด็ก ภาพอาจเรียงตามลำดับเหตุการณ์ของท้องเรื่อง หรือหนังสือเล่มนั้นเป็นหนังสือรวมภาพแต่ละเรื่องในเล่มเดียวกันก็ได้

3. กิจกรรมที่ 3 : หนังสือพจนานุกรมภาพ

ให้เด็กนำภาพที่ตัดจากนิตยสารต่าง ๆ หรือวาดภาพเองก็ได้มาปะบนกระดาษ ให้เด็กให้คำจำกัดความเกี่ยวกับภาพ ครูเขียนคำอธิบายนั้นข้าง ๆ ภาพ ในกรณีที่เด็กผิดพลาด ครูอาจอธิบายเสนอแนะให้เด็กเข้าใจความถูกต้อง แล้วให้เด็กแก้ไขคำจำกัดความนั้นด้วยตนเอง

4. กิจกรรมที่ 4 : หนังสือประสบการณ์ทางภาษา

หนังสือของเด็กทุกเล่มเป็นหนังสือที่ให้ประสบการณ์ด้านภาษา แต่กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องการเน้นการใช้ภาษาของเด็ก โดยการให้เด็กแต่งหนังสือประเภทที่ต้องใช้คำต่าง ๆ เช่น ลองให้เด็กแต่งคำคล้องจองโดยการอธิบายความหมายของคำคล้องจองให้เด็กเข้าใจเสียก่อน แล้วยกตัวอย่างให้เด็กแต่งเอง นอกจากคำคล้องจองแล้ว ครูอาจให้เด็กทดลองแต่งหนังสือโดยใช้คำเปรียบเทียบ เช่น เย็นเป็นน้ำแข็ง นุ่มเป็นสำลี เป็นต้น

เบญญา แสงมลิ (2537: 345) ได้ให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมการสร้างหนังสือของเด็กดังนี้

1. ใช้ปากกาเส้นใหญ่ หรือสีเมจิก เขียนตัวหนังสือประกอบ ตัวหนังสือที่เป็นตัวพิมพ์ที่อ่านง่าย
2. ใช้กระดาษขนาด 8.5 x 11 นิ้ว ที่สามารถเขียนเองได้ด้วยเชือก หรือง่ายต่อการเจาะตาไก่ สำหรับใส่ห่วง
3. ใช้กระดาษที่หนาแข็งแรงสำหรับทำปก เช่น กระดาษเทาขาว กระดาษสีชนิดแข็ง หรือกระดาษห่อปกสีน้ำตาล ปกควรให้เด็กออกแบบตกแต่งเอง และที่สำคัญ ควรเขียนชื่อเด็กบนปกด้วย
4. ใช้หนังสือให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ดูแล บำรุงรักษาให้ดีเหมือนกับหนังสือเล่มอื่น ๆ และในกรณีที่เด็กต้องนำหนังสือกลับบ้าน ครูควรอนุญาต ไม่ควรห้ามเด็ก

จากแนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือของเด็กปฐมวัยที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกิจกรรมการสร้างหนังสือของเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง กิจกรรมที่เด็กกลุ่มย่อยประมาณ 4-5 คน ช่วยกันสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวและหนังสือภาพอาชีพของบุคคล โดยมีรูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาพ ที่เด็กจัดทำตาม

ความคิดของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียนหรือเด็กเขียนเองหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้ หนังสือที่เด็กสร้างขึ้นจะประกอบไปด้วย

1. หนังสือภาพนิทาน หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวเป็นนิทานและวาดภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่อง โดยที่ครูบันทึกเนื้อเรื่องนิทานประกอบภาพที่เด็กเล่า

2. หนังสือพจนานุกรมภาพ หมายถึง การนำภาพจากนิตยสารต่างๆ มาจำแนกประเภทภาพ และเด็กช่วยกันตัดภาพนำไปติดลงบนกระดาษ พร้อมทั้งช่วยกันบอกชื่อภาพโดยครูเป็นผู้บันทึกคำพูด

3. หนังสือภาพเหตุการณ์ หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคิดเหตุการณ์ที่เด็กชอบแล้วเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง เพียงเหตุการณ์เดียวและวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกคำพูด

4. หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยคิดสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็ก ๆ เคยไปเที่ยว พร้อมทั้งวาดภาพสถานที่ท่องเที่ยว และบอกชื่อสถานที่ท่องเที่ยวให้ครูบันทึกคำพูด

5. หนังสือภาพอาชีพของบุคคล หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่ออาชีพของบุคคล และวาดภาพประกอบ โดยครูบันทึกชื่อตามที่เด็กบอก

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ

กิจกรรมการสร้างหนังสือ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ของเด็ก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือของเด็กปฐมวัยนั้น มีค่อนข้างน้อย จึงขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังนี้

อนงค์ วรพันธ์ (2545) ได้ศึกษาพัฒนาการการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล รายกลุ่มและ กิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนไม่แตกต่างกัน โดยในแต่ละช่วงของการจัดกิจกรรมการเขียนประกอบการทำสมุดเล่มเล็กมีการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน

สถิรนันท์ อยู่คงแก้ว (2542) ได้ศึกษาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กอนุบาลปีที่ 1 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัด

กิจกรรม และระหว่างการจัดกิจกรรมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมคเล่มใหญ่ กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมตามแบบการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 แบบปกติมีทักษะทางภาษาแตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือสามารถจัดได้หลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบจะมีข้อที่แตกต่างกันไป เด็กได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการสื่อสารเพื่อความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การอยู่ร่วมกัน การร่วมมือในการทำงานกันเป็นกลุ่ม ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้ตอบกันระหว่างเด็กกับเด็ก มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน และยอมรับข้อตกลงภายในกลุ่มเดียวกันทำให้สามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จ

2. พฤติกรรมร่วมมือ

2.1 ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมร่วมมือ

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรมร่วมมือ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของพฤติกรรมร่วมมือไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้เลือกความหมายของพฤติกรรมร่วมมือมานำเสนอ ดังต่อไปนี้

คอลลินส์และแอสมอร์ (Collins & Ashmors 1970 อ้างถึงใน จิรภรณ์ วสุวัต 2544: 14) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมร่วมมือไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

เมย์ และดูบ (May and Doob 1937 อ้างถึงใน สุทธิพรณ ชีรพงศ์ 2534: 40) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือ หมายถึง การที่บุคคล 2 คน หรือมากกว่า จับมือเป็นมิตรกันแล้วหันหน้าเข้าหากัน ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันอันมีผลประโยชน์ร่วมกัน

จิตร อาวะกุล (2542: 309) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือ หมายถึง ความพร้อมของบุคคลที่จะเข้าช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เพื่อบรรลุถึงความสำเร็จของงานด้วยความเต็มใจ

บุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2541: 15) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำกิจกรรมหรือทำงานร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เกิดความรู้สึกร่วมกันในการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

สุทธิพรธม ธีรพงศ์ (2534: 15) กล่าวว่าพฤติกรรมร่วมมือ คือ พฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดย มีการแบ่งปัน พื้นที่ วัสดุสิ่งของ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า พฤติกรรมร่วมมือ เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดจาก การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปรับตัว มีการสื่อสาร วางแผน เสนอความคิดเห็น เพื่องานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มที่กำหนดไว้

2.1.2 ความสำคัญของพฤติกรรมร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1994 อ้างถึงใน อารีรัตน์ ญาณะศร 2544: 13) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือเป็นการสร้างขอบเขตของคุณค่าและความก้าวหน้าให้มนุษย์ เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ระหว่างบุคคล ครอบครัว เศรษฐกิจ กฎหมาย และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในแต่ละวันมนุษย์จะต้องร่วมมือกับผู้อื่น ทั้งในครอบครัว การทำงานและการติดต่อกับชุมชน ความร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

ชิคเคนแดนซ์ (Chikendanz, n.d. อ้างถึงใน สุทธิพรธม ธีรพงศ์ 2534: 15) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือนำไปสู่วิธีการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นของเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้การแบ่งปัน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับฟังทัศนะของผู้อื่น เรียนรู้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

อารีรัตน์ ญาณะศร (2544: 14) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือก่อให้เกิดความเจริญงอกงามต่อมนุษย์ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ในสังคมไทยคนไทยเป็นคนที่มือมีมือ มีความฉลาด มีความสามารถมากมาย แต่ขาดการคิดและเจตคติทางสังคมที่ถูกต้อง คือ ขาดการรวมกลุ่มอย่างถาวรเพื่อส่วนรวม การทำให้สังคมอยู่รอดได้ต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนในสังคม

สรุปได้ว่า พฤติกรรมร่วมมือมีความสำคัญต่อมนุษย์ ต่อการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความสงบสุขในสังคม และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ และประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

2.2 พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2537: 53) กล่าวว่า พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ดำเนินไปเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่องตามแบบแผนของพัฒนาการเช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ เด็กแต่ละคนจะพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมจากความสัมพันธ์ผูกพันใกล้ชิดในครอบครัวที่ต้องพึ่งพาพ่อแม่ไปสู่การพึ่งพาตนเอง และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคมต่อไป ในช่วงปฐมวัย เด็กมี

สมรรถภาพทางร่างกายเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีขึ้น เช่น การแต่งตัว การทำความสะอาด อารมณ์ร่างกาย และการรับประทานอาหาร เป็นต้น เด็กจึงเริ่มพัฒนาความรู้สึก ชอบความอิสระ และเชื่อมั่นในตนเอง เด็กจะมีการเรียนรู้สิ่งรอบตัวมากขึ้น และรู้จักใช้ภาษาพูดในการสื่อความหมายตามความต้องการของตนเองได้ดีขึ้น เด็กจึงเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้นทั้งภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว โดยที่เด็กปฐมวัยมักยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและมีอารมณ์แปรปรวนง่าย ยังไม่รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความคิดหรือความรู้สึกของผู้อื่น การแสดงพฤติกรรมทางสังคมในระยะแรกอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นและมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นเดียวกันหรือผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งได้รับการอบรมปลูกฝังลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของสังคม เด็กก็จะสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและเรียนรู้บทบาทของตนในสังคมได้ดีขึ้น

พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย เริ่มต้นจากการปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างทารกกับแม่ด้วยสายใยความผูกพัน (Attachment Bonding) ซึ่งจะพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่พึ่งพาอาศัยแม่ มาสู่การแยกจากแม่เป็นตัวของตัวเองและสามารถพึ่งตนเอง อันนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นรอบข้างและเรียนรู้บทบาทของตนเองในสังคม แบบแผนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กทุกคนจะคล้ายคลึงกัน แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงอาจแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างส่วนบุคคลและความแตกต่างระหว่างบุคคลตามวัยของเด็ก

นอกจากนี้ ทวีพร ฅ นคร (2538: 8-9) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสังคมดังนี้

1. เด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่มักมีเพื่อนสนิทเพียง 1-2 คน แต่มีมิตรภาพอาจเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เด็กปฐมวัยมักมีสังคมไม่แน่นอน และมีความสนใจที่จะเล่นกับเพื่อนส่วนใหญ่ในชั้นเรียนของตน เพื่อนที่สนิทมักเป็นเพศเดียวกับตน แต่มีมิตรภาพระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็เริ่มพัฒนาขึ้น
2. เด็กวัยนี้มักเล่นเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และไม่ค่อยเป็นระเบียบ
3. การทะเลาะกันระหว่างเพื่อนมักเกิดขึ้นบ่อย ๆ แต่เด็กมักจะลืมการทะเลาะได้เร็วและง่ายมาก
4. เด็กวัยนี้ชอบเล่นละคร และชอบสมมติตนเองเล่นบทบาทเช่นเดียวกับบทบาทของตัวละครบางตัวในรายการ โทรทัศน์ที่ตนได้ดู ชอบพูดและแสดงเลียนแบบตัวละครนั้น ๆ ด้วย
5. เด็กหญิงและเด็กชายเพิ่งจะเริ่มต้นเรียนรู้บทบาทของตน และยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาททางเพศชัดเจนนัก

พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างอายุ 3 - 6 ปี สรุปได้ดังนี้

อายุ 3 ปี

- ชอบทำให้ถูกใจพ่อแม่ รู้จักให้ความร่วมมือเพื่อให้ได้สิ่งอื่น
- รู้จักช่วยเหลือครูหรือพ่อแม่ในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ

อายุ 4 ปี

- ชอบเล่นกับเพื่อนๆ บางครั้งก็ชอบเล่นอิสระ
- เล่นรวมกันในกลุ่มแต่ต่างคนต่างเล่น
- ช่างพูดและมีเหตุผลของตนเอง

อายุ 5 ปี

- ชอบเล่นกับเพื่อน
- เล่นเป็นหมู่

อายุ 6 ปี

- เริ่มติดต่อรู้จักกับคนมากขึ้น เช่น ครู พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน ๆ และคนอื่น ๆ เช่น พยาบาล ตำรวจ พ่อค้า
- รู้จักทำตามคำสั่ง กฎเกณฑ์
- รับผิดชอบมากขึ้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งเด็กจะเริ่มจากประสบการณ์ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่และพี่น้อง และนำไปสู่สังคมภายนอกครอบครัว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และบุคคลอื่น ๆ เป็นการวางรากฐานของการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

2.3 ลักษณะของพฤติกรรมร่วมมือ

แมค ไอนอร์นี่ (McInerney, 1988 อ้างถึงใน สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ 2544: 11) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมร่วมมือของเด็กแต่ละคนมีลักษณะดังนี้ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่มได้ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความพยายามในการทำงาน มีสุขภาพและน้ำใจ และยกย่องผู้อื่น ส่วนลักษณะพฤติกรรมร่วมมือของกลุ่มคือ ไม่ส่งเสียงดังขณะทำงานกลุ่ม ร่วมกันไต่ครองปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักตั้งคำถามกันเองก่อนที่ครูจะถาม และให้ความช่วยเหลือกลุ่มอื่นได้

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1976: 239 อ้างถึงใน สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ 2544: 8) กล่าวว่า เด็กอายุ 2 - 6 ปี พฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ที่แสดงออกคือ การร่วมมือ โดยการเรียนรู้ที่จะเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น การเป็นผู้นำผู้ตาม เด็กจะแสดงออกในการพูดคุย การแสดง

ความรัก การช่วยเหลือปลอบโยน ให้กำลังใจเพื่อน และการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น รับการช่วยเหลือจากเพื่อน และชอบทำตาม เลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น ในขณะที่เล่นกับกลุ่ม

แม็คเนอร์เนย์ และแม็คเนอร์เนย์ (Mcnermey & Mcnermey, 1998 อ้างถึงใน อารีรัตน์ ญาณะศร 2544: 15) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมร่วมมือที่พบในห้องเรียนครั้งนี้ มีการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม สุภาพ ไม่ส่งเสียงดัง ร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน เมื่อพบปัญหาจะชักถามเพื่อนก่อนที่จะไปถามครู และมีการช่วยเหลือระหว่างกลุ่ม

เบิร์ค (Berk, 1996 อ้างถึงใน สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ 2544: 11) กล่าวถึงพฤติกรรมร่วมมือของเด็กวัย 3 - 6 ปี ว่าเป็นการร่วมมือในการเล่น เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้นในการเล่นที่มีจุดประสงค์อย่างเดียวกันหรือในการทำงานใดให้ได้ผลร่วมกัน เช่น ร่วมกันก่อปราสาททราย วาดภาพ ฯลฯ

สทือป (Staub, 1987 อ้างถึงใน บุศรินทร์ สิริปัญญาธร 2541: 17) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือเกิดจากการทำงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการเป็นผู้นำ การช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น การขอความร่วมมือในการคิด มีการพูดคุยกันในการทำงาน และมีการรับผิดชอบในพฤติกรรมของตนเองอีกด้วย

อดัมส์ และแฮม (Adams & Hamm, 1990 อ้างถึงใน บุศรินทร์ สิริปัญญาธร 2541: 17) กล่าวว่า ลักษณะพฤติกรรมความร่วมมือมีลักษณะของการเป็นผู้นำการเรียนรู้ มีการทำงานร่วมกันเพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม เกิดความก้าวหน้าและทักษะการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า ลักษณะพฤติกรรมร่วมมือ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกในการทำกิจกรรมหรือการทำงานร่วมกัน โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การยอมรับผู้อื่น การเป็นผู้นำการเรียนรู้ และการรับผิดชอบร่วมกัน

2.4 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ

การส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ครูควรตระหนัก ตลอดจนคิดหาแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือ ดังนี้

มอร์ริสัน (Morrison, 1995 อ้างถึงใน อารีรัตน์ ญาณะศร 2544: 15) กล่าวว่า ห้องเรียนเป็นแหล่งสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางสังคม การส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือสามารถกระทำได้ โดยครูกระตุ้น สนับสนุน และเสริมแรงให้เด็กร่วมมือกัน แนะนำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม กระตุ้นให้เด็กเกิดการคิดทบทวนพฤติกรรมที่ได้กระทำไปว่าเหมาะสมหรือไม่ โอกาสต่อไปจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร และครูชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

พัชรี ผลโยธิน (2540: 60-61 อ้างถึงใน ปัทมาธิตา อินพาเพียร 2548: 7-8) กล่าวว่า การให้เวลา ให้โอกาส และให้เด็กเล่นวัสดุอุปกรณ์หรือการทำงานร่วมกัน ในกลุ่มย่อยอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสม่ำเสมอ รวมทั้งให้กำลังใจหรือแสดงความชื่นชม และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการร่วมมือกัน จะช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือได้ ถ้าเด็กมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น หรือผู้ใหญ่ เด็กจะยังมีโอกาสเรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการแก้ปัญหา และเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กทั้งด้านสังคมและสติปัญญาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะเด็กต่างจากผู้ใหญ่ตรงที่เด็กจะแสดงออกกับเพื่อนแต่ละคนอย่างเสมอภาค พฤติกรรมร่วมมือจึงเกิดขึ้น

สำหรับวราลี โกศัย (2540: 16) ได้กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการเล่น เด็กจะเล่นร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน การเล่นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กด้านสังคมและด้านอื่น ๆ ครูและผู้ปกครอง หรือผู้อบรมเลี้ยงดูจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือของเด็กในแต่ละวัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือให้กับเด็กปฐมวัย ควรต้องส่งเสริมเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน ดังนั้นเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนครูจึงควรส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ (ประมวญ คิคกินสัน 2527: 107 อ้างถึงใน คณิงนิจ ชิงชนะ 2547: 44)

1. การกำหนดตารางกิจกรรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่ต้องใช้พลังงาน และกิจกรรมที่ต้องผ่อนคลายสลับกัน ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่าย มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การที่เด็กรู้ตารางกิจกรรมประจำวัน และสิ่งที่ครูคาดหวังให้เด็กทำ จะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ และเด็กมีความรู้สึกรับประกัน

2. การเสริมแรง ควรเสริมทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ในการเสริมแรงพฤติกรรมชอบทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย ควรใช้คำพูดให้ชัดเจนว่า เด็กได้แสดงพฤติกรรมที่ดีอย่างไร คำชมเชยจากครูมีคุณค่าสำหรับเด็กส่วนใหญ่ เพราะเป็นตัวอย่างที่ดี เด็กมักจะเอาอย่างในบางครั้ง อาจใช้ทำทางแทนการเสริมแรงด้วยวาจาตามความเหมาะสม

3. การจัดสิ่งแวดล้อม จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อเด็กในการสนทนา การแสดงความคิดเห็น การทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างเสมอภาค จะทำให้เด็กเกิดทักษะการร่วมมือขึ้น

นอกจากนี้ ทรรรษา นิลวิเชียร (2535: 162) กล่าวว่า ครูสามารถส่งเสริมและแนะนำให้เด็กรู้จักการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในกลุ่ม โดยการให้กำลังใจ ลดการแข่งขัน และให้เด็กวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกัน

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือกระทำได้โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นหรือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม ให้เด็กวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกัน เรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน โดยครูกระตุ้น สนับสนุน และเสริมแรงให้เด็กร่วมมือกัน แนะนำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และให้เด็กเกิดการคิดทบทวนพฤติกรรมที่ได้กระทำไปว่าเหมาะสมหรือไม่ โอกาสต่อไปจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร รวมทั้งชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือได้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมมือทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ดังได้นำมากล่าวในหัวข้อต่อไปนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

วิไลลักษณ์ แจ่มแสง (2548) ศึกษาผลการเล่นของเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษา พบว่าเด็กปฐมวัยที่เล่นของเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น และเด็กปฐมวัยที่เล่นของเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเด็กปฐมวัยที่เล่นของเล่นปกติมีพฤติกรรมร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณิงนิจ ชิงชนะ (2547) ศึกษาผลการเล่นเกมเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย อายุ 4 -5 ปี จำนวน 20 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มมีแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้นอย่างชัดเจน และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารีรัตน์ ญาณะศร (2544: 60) ศึกษาพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารเป็นกลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5- 6 ปี จำนวน 15 คน พบว่าก่อนจัดการประสบการณ์ และระหว่างการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารเป็นกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือแตกต่างกัน โดยเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือระหว่างการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารเป็นกลุ่มในแต่ละสัปดาห์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2538) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมกรช่วยเหลือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5- 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน

ประกอบคนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทธิพรณ ธีรพงศ์ (2534: 15) ได้ศึกษาพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุมีส่วนร่วมและแบบครุไม่มีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 28 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุมีส่วนร่วมมีพฤติกรรมร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุมีส่วนร่วมมีพฤติกรรมร่วมมือสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุไม่มีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ซาโลเม (Salome, 1997 อ้างถึงใน รัชดาภรณ์ อินทะนิน 2544: 17) ได้ศึกษาความแตกต่างของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในกลุ่ม วิธีการรวมตัวกับเด็กอื่นให้เป็นกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 4- 5 ปี จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมครั้งละ 10 นาที จำนวน 7 ครั้ง รวม 70 นาที เป็นการสังเกตเด็กทีละคน ขณะสังเกตได้บันทึกเสียงนำไปวิเคราะห์พฤติกรรม ผลปรากฏว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างการเล่นเป็นกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมความช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ

ลีจิวนี (Lejeune, 1995 อ้างถึงใน สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ 2544: 12) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นอย่างอิสระของเด็กปฐมวัยจากการเล่นเกมการแข่งขันและเกมการร่วมมือโดยใช้วิธีการบันทึกพฤติกรรม พบว่า กลุ่มเด็กที่เล่นเกมการร่วมมือมีพฤติกรรมร่วมมือมากกว่ากลุ่มที่เล่นเกมการแข่งขัน

วอน (Vaughn, 1944 อ้างถึงใน บุศรินทร์ สิริปัญญาธร 2541: 19) ได้ศึกษาพฤติกรรมร่วมมือในเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอายุ 43-58 เดือน โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ครู และการบันทึกภาพจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็ก เป็นเวลา 2 ปี พบว่า พฤติกรรมร่วมมือเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นต่อการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมมือ มีการพูดจาแสดงการประนีประนอม การแก้ปัญหาสังคมร่วมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากแบบแผนการสนทนาในสถานการณ์ที่หลากหลาย

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมร่วมมือเป็นพฤติกรรมที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ให้เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของคนทุกคนในสังคม และวัยที่เหมาะสมกับการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเชื่อว่าวัยนี้

เป็นวัยที่เหมาะสมสำหรับการวางรากฐานของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยของบุคคลมากที่สุด ดังนั้น ลักษณะของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น กิจกรรมกลุ่มที่ให้เด็กได้พัฒนาทางสังคม และสื่อสารกันเพื่อความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การอยู่รวมกัน การร่วมมือในการทำงาน การฝึกฝนให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม สามารถช่วยให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือได้ ซึ่งกิจกรรมการสร้างหนังสือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กภายในกลุ่ม ได้ร่วมมือกัน เสนอความคิดเห็นและยอมรับข้อตกลงภายในกลุ่ม ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ความต้องการภายในกลุ่ม มีการสนทนาโต้ตอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากแนวคิดนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร เป็นการศึกษาเชิงกึ่งทดลอง มีรูปแบบการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ จำนวน 20 แผน

ลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีองค์ประกอบ คือ จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ การประเมิน และมีวิธีการสร้างแผนการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวางแผน และออกแบบจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

2.1.2 ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมการสร้างหนังสือ ดังนี้

1) หนังสือภาพนิทาน หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวเป็นนิทานและวาดภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่อง โดยครูบันทึกเนื้อเรื่องนิทานประกอบภาพที่เด็กเล่า

2) หนังสือพจนานุกรมภาพ หมายถึง หนังสือที่นำภาพจากนิตยสารต่างๆ มาจำแนกประเภทภาพ และเด็กช่วยกันตัดภาพนำลงไปติดลงบนกระดาษ พร้อมทั้งช่วยกันบอกชื่อภาพ โดยครูเป็นผู้บันทึกคำพูดของเด็ก

3) หนังสือภาพเหตุการณ์ หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเหตุการณ์ที่เด็กชอบแล้วเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องเพียงเหตุการณ์เดียว และวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกคำพูดของเด็ก

4) หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยคิดสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็กๆเคยไปเที่ยว พร้อมทั้งวาดภาพสถานที่ท่องเที่ยว และบอกชื่อสถานที่ท่องเที่ยวโดยครูบันทึกคำพูดของเด็ก

5) หนังสือภาพอาชีพของบุคคล หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่ออาชีพของบุคคล และวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกชื่อตามที่เด็กบอก

2.1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ โดยกำหนดจุดประสงค์และวิธีดำเนินกิจกรรมพฤติกรรมร่วมมือ พร้อมกำหนดสื่อ และการประเมิน

2.1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่จัดทำขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจความถูกต้อง ความเหมาะสม และการใช้ภาษา ถ้าในรายการใดได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ต่ำกว่า 0.5 ถือว่าไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไข ปรากฏว่าแผนกิจกรรมการสร้างหนังสือได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.87

2.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นตรงกันอย่างน้อย 2 ใน 3 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม

2.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่ผ่านการเห็นชอบไปดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ ประกอบด้วยพฤติกรรมร่วมมือด้านการช่วยเหลือด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย
2. ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของ ปิณฑิตา อินพาเพียร (2548) วิไลลักษณ์ แจ่มแสง (2548) คณิงนิจ ชิงชนะ (2547) เอื่องฟ้า ท่าชูจันทร์ (2547) อุไรวรรณ ประจักษ์วงศ์ (2546) อาริรัตน์ ญาณะสร (2544) และ สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ (2544)

เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย

3. ดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น

4. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมร่วมมือ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมร่วมมือ

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมร่วมมือบางครั้ง

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมร่วมมือทุกครั้ง

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ลงความเห็นเป็นการตรวจสอบว่าสามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่กำหนด และครอบคลุมจุดประสงค์หรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

1 หมายถึง มีความเหมาะสมและชัดเจน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเหมาะสมหรือชัดเจนหรือไม่

-1 หมายถึง ไม่เหมาะสมและไม่ชัดเจน

6. บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแต่ละข้อแล้วหาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรความสอดคล้องระหว่างการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือกับจุดประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

7. นำแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือที่ผ่านการตรวจสอบเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือฉบับสมบูรณ์

8. กำหนดเกณฑ์คะแนนของพฤติกรรมร่วมมือ ดังนี้

คะแนน 10 - 14 พฤติกรรมร่วมมืออยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนน 5 - 9 พฤติกรรมร่วมมืออยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนน 0 - 4 พฤติกรรมร่วมมืออยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

3.2 จัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และพร้อมที่จะให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรม

3.3 จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้านก่อนการทดลอง โดยผู้วิจัย สังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กกลุ่มตัวอย่างขณะที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ โดยบันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.4 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที ในกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กไปด้วย

3.5 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือเด็กปฐมวัยเป็นเวลา 1 สัปดาห์ และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต และการบันทึกพฤติกรรมร่วมมือจึงมีแนวทางในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการสังเกต โดยผู้วิจัยสังเกตเด็กตามกลุ่มที่กำหนดในกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล แล้วบันทึกผล

2. เวลาที่ใช้ในการสังเกต ทั้งหมด 40 นาที ทั้งนี้ได้แบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จำนวน 3 กลุ่ม และกลุ่มละ 4 คน จำนวน 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการสังเกต 10 นาที ในกิจกรรมการสร้างหนังสือ และบันทึกผลการสังเกต

3. การบันทึกผลการสังเกต

บันทึกพฤติกรรม โดยทำเครื่องหมาย / ให้ตรงกับช่องระดับทุกครั้งที่เกิดพฤติกรรมร่วมมือในแต่ละช่วงเวลา รอยขีด / เท่ากับ 1 ครั้ง และบันทึกเครื่องหมาย - เมื่อช่วงนั้นไม่เกิดพฤติกรรมร่วมมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 79) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนเด็กกลุ่มตัวอย่าง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 79) ดังนี้

$$s = \frac{\sqrt{N\sum X^2 - (\sum X)^2}}{N - (N - 1)}$$

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนเด็กกลุ่มตัวอย่าง

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ค่า t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 79) ดังนี้

$$t = \frac{\frac{\sum D}{N-1}}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบ t

เมื่อกำหนดให้	D	แทน	ผลต่างของคะแนนหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง
	ΣD	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนและหลังการทดลองของแต่ละคน
	ΣD^2	แทน	กำลังสองของผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองของแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนเด็กกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้คะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยรวมทั้งฉบับที่ได้จากการสังเกตก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม นำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 คะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

พฤติกรรมร่วมมือ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านการช่วยเหลือ	1.37	0.49	5.21	0.52
2. ด้านความรับผิดชอบ	1.16	0.37	3.84	0.55
3. ด้านการยอมรับผู้อื่น	1.52	0.51	3.58	0.58

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ เท่ากับ 1.37 และหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.21 ด้านความรับผิดชอบ ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.16 และหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านการยอมรับผู้อื่น ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.52 และหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือโดยภาพรวมและพฤติกรรมร่วมมือด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ระยะเวลา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	N	\bar{X}	S	t
ก่อนการทดลอง	19	4.05	0.85	35.34 **
หลังการทดลอง	19	12.63	1.62	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พฤติกรรมร่วมมือโดยภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมสร้างหนังสือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีค่าเท่ากับ 0.85 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีค่าเท่ากับ 1.62 แสดงว่าพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังการทดลอง

ระยะเวลา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	N	\bar{X}	S	t
ก่อนการทดลอง	19	1.37	0.49	24.33**
หลังการทดลอง	19	5.21	0.52	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังการทดลอง

ระยะเวลา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	N	\bar{X}	S	t
ก่อนการทดลอง	19	1.16	0.37	24.52**
หลังการทดลอง	19	3.84	0.55	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการยอมรับผู้อื่น ของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังการทดลอง

ระยะเวลา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	N	\bar{X}	S	t
ก่อนการทดลอง	19	1.52	0.51	
หลังการทดลอง	19	3.58	0.58	12.70**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการยอมรับผู้อื่นสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 คะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยแต่เป็นรายบุคคล

ข้อมูลส่วนนี้เป็นพฤติกรรมร่วมมือของเด็กเป็นรายบุคคล โดยการนำคะแนนหลังการทดลองแต่ละด้านมานำเสนอ และสรุปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.6 คะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล หลังการทดลอง
(คะแนนเต็ม 14 คะแนน)

คนที่	พฤติกรรมร่วมมือ			รวม คะแนน	เกณฑ์ พฤติกรรม ร่วมมือ
	ด้านการ ช่วยเหลือ	ด้านความ รับผิดชอบ	ด้านการ ยอมรับผู้อื่น		
1	5	4	4	13	ดี
2	5	3	3	11	ดี
3	4	4	4	12	ดี
4	4	3	3	10	ดี
5	5	4	3	12	ดี
6	6	4	3	13	ดี
7	5	4	4	13	ดี
8	4	4	4	12	ดี
9	6	4	3	13	ดี
10	6	4	3	13	ดี
11	5	4	4	13	ดี
12	5	4	4	13	ดี
13	5	3	3	11	ดี
14	5	4	4	13	ดี
15	6	4	4	14	ดี
16	6	4	4	14	ดี
17	6	4	4	14	ดี
18	5	4	3	12	ดี
19	6	4	4	14	ดี

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น อยู่ในเกณฑ์ดีทุกคน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

หลังการทดลองการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 19 คน ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

1.3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ จำนวน 20 แผน

1.4.2 แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน

พฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ก่อนทำการทดลองและดำเนินการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน โดยในช่วงการจัดกิจกรรมได้ทำการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กด้วย

1.5.3 หลังดำเนินการทดลองได้สังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 1 สัปดาห์

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1.6.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.6.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมร่วมมือก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ dependent)

1.7 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น ทั้งในภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่น

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือมีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือสามารถส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือ หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวและหนังสือภาพอาชีพของบุคคล สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม แสดงว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือครั้งนี้มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมร่วมมือ เด็กได้แสดงความคิด รับผิดชอบ ช่วยเหลือ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ อย่างมีจุดหมายร่วมกันจนงานสำเร็จ ทำให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือขึ้น ดังที่อดัมส์ และแฮม (Adams & Hamm, 1990 อ้างถึงใน บุศรินทร์ สิริปัญญาธร 2541: 17) กล่าวว่า ลักษณะพฤติกรรมความร่วมมือมีลักษณะของการเป็นผู้นำการเรียนรู้ มีการทำงานร่วมกันเพื่อที่จะบรรลุจุดหมายของกลุ่ม เกิดความก้าวหน้าที่และการทำงานร่วมกัน นอกจากนั้น ชิคเคนแดนซ์ (Chikendanz, n.d. อ้างถึงใน สุทธิพรณ ชีรพงศ์ 2534: 15) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือนำไปสู่วิธีการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นของเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้การแบ่งปัน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับฟังทัศนะของผู้อื่น เรียนรู้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมการสร้างหนังสือนี้ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมร่วมมือได้

2.2 จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวและหนังสือภาพอาชีพของบุคคล เด็กจะมีพฤติกรรมร่วมมือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงขณะที่ทำกิจกรรม และได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มีการพูดคุยสารขณะปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การทำงานเป็นกลุ่มเป็นการส่งเสริมให้เกิดทักษะการทำงานร่วมกัน เกิดความร่วมมือในการทำงาน ซึ่งสทอป (Staub, 1987 อ้างถึงใน บุศรินทร์ สิริปัญญาธร 2541: 17) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือเกิดจากการทำงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เป็นผู้นำ ช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น มีการขอความร่วมมือในการคิด มีการพูดคุยกันขณะทำงาน และมีการรับผิดชอบในพฤติกรรมของตนเองอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังพบว่าพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่นนั้น ถ้าให้เวลาเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เด็กจะยังมีพฤติกรรมร่วมมือสูงขึ้น อีกประการหนึ่งการที่เด็กได้พูดคุยกับเพื่อนภายในกลุ่ม ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ทำให้เด็กมีความคุ้นเคย มีความกล้าที่จะทำกิจกรรม และเมื่อเด็กได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากครู ทำให้เด็กมีความมั่นใจในการทำกิจกรรม ดังที่ พัชรี ผลโยธิน (2540 อ้างถึงใน เอื้องฟ้า ท่าชูจันทร์ 2547: 72) กล่าวว่า การให้เวลา โอกาส และให้เด็กได้เล่นกับวัสดุ อุปกรณ์ หรือทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสม่ำเสมอ รวมทั้งให้กำลังใจ หรือแสดงความชื่นชมและชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการร่วมมือ จะช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือได้ และถ้าเด็กมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เด็กจะมีโอกาสเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ดังนั้น เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กด้านสังคมและสติปัญญาอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะเด็กต่างจากผู้ใหญ่ตรงที่เด็กแสดงออกกับเพื่อนแต่ละคนอย่างเสมอภาคกัน จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือได้อย่างชัดเจน

2.3 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมร่วมมือโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ทุกคน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการสร้างหนังสือเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความร่วมมือในการทำงาน ส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือ การรับผิดชอบ และการยอมรับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคไอนอร์นี (McInemey, 1988 อ้างถึงใน สุฉันทา ศิริวัฒนานนท์ 2544: 11) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือของเด็กแต่ละคนมีลักษณะช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่ม ชักถามให้ความช่วยเหลือ มีความพยายามในการทำงาน มีน้ำใจและยกย่องผู้อื่น ส่วนลักษณะพฤติกรรมร่วมมือของกลุ่ม คือ ไม่ส่งเสียงดังขณะทำงานกลุ่ม ร่วมกันไตร่ตรองปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักการตั้งคำถามก่อนที่ครูจะถาม และให้ความช่วยเหลือกลุ่มอื่นได้

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ สามารถส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการยอมรับผู้อื่นของเด็กปฐมวัยได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ ครูต้องให้เวลาเด็กในการปรับตัวที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มในระยะสัปดาห์แรก ซึ่งเด็กยังไม่เข้าใจการทำงานร่วมกับเพื่อนในระบบกลุ่ม เมื่อให้เวลาเด็กปรับตัวในสัปดาห์ต่อ ๆ มา เด็กเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม

มากขึ้น ทั้งนี้ ครูจะต้องกระตุ้นเสริมแรงให้เด็กร่วมมือกัน ให้กำลังใจ ชมเชยเด็กที่มีพฤติกรรมร่วมมือ

3.1.2 การให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น

3.1.3 เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ควรเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละกลุ่มได้ชื่นชมผลงานของกลุ่มอื่น ๆ และควรจัดแสดงผลงาน เชิญชวนให้เด็กอื่น และผู้ปกครองมาเยี่ยมชมการจัดแสดงผลงาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านภาษา ด้านการเขียน

3.2.2 ควรมีการติดตามผลหลังการทดลองเพื่อศึกษาถึงความคงอยู่ของพฤติกรรมร่วมมือ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2546) *คู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรรณิการ์ พวงเกษม (2533) *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- คณิงนิจ ชิงชนะ (2547) "ผลการเล่นของเด็กเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลปราณี" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2538) "การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบ
ดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ"
ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์ (2537) "พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย" ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* หน่วยที่ 5 หน้าที่ 53-54
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- จิรภรณ์ วสุวัตติ (2544) "การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัย
อนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ"
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชไมมน ศรีสุรภัย (2540) "การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน และแบบปกติ"
ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทวีพร ณ นคร (2538) "พัฒนาการและธรรมชาติของเด็กปฐมวัย" ใน *เอกสารการสอน
กระบวนการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย* บทที่ 1 หน้าที่ 8-9 ภูเก็ต สถาบันราชภัฏภูเก็ต
คณะครุศาสตร์
- บันลือ พฤกษ์วัน (2535) *พัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2526) *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*
 กรุงเทพมหานคร ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2541) "แนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมมือของเด็ก
 ปฐมวัยที่เกิดจากกิจกรรมศิลปะแบบสื่อผสมเป็นกลุ่ม" *ปริญญานิพนธ์การศึกษา*
 มหามบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
- เบญจา แสงมลิ (2537) "การทำหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา*
วรรณกรรมและลีลาคดีสำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7 หน้าที่ 344-345
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปณิตตา อินพาเพียร (2548) "ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานซิกแซกที่มีต่อพฤติกรรม
 ร่วมมือของเด็กปฐมวัย" การศึกษาค้นคว้าอิสระ *ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*
 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พวงแก้ว เนตรโอภาักษ์ (2533) "ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปราย
 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม"
ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526) *เด็กก่อนวัยเรียน* ปทุมธานี โรงพิมพ์สถานศึกษาสงเคราะห์หญิง
 ปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์
- รัชดาภรณ์ อินทะนิน (2544) "การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม
 ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม" *ปริญญานิพนธ์การศึกษา*
 มหามบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ราศี ทองสวัสดิ์ (2542) "หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา" ใน *เอกสาร*
ประกอบการอบรมครู โรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา หน้าที่ 1-9
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 5
 ภาควิชาการวัดและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วราภรณ์ รัถวิชัย (2535) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์

- วราลี โกศัย (2540) "ผลการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิจิตร อวระกุล (2542) *เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์
- วิไลลักษณ์ แจ่มแสง (2548) "ผลการเล่นของเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541) "ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2542) *การเรียนการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางและการประเมินสภาพจริงเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร ดวงกมล
- สุทธิพรรณ ชีรพงศ์ (2534) "การศึกษาพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูไม่มีส่วนร่วม" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ (2544) "กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบหัวเรื่องตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อนงค์ วรพันธ์ (2545) "พัฒนาการการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ (2550) *รายงานการศึกษาทักษะและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการสร้างหนังสือสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร เป็น ภาษา และศิลปะ จำกัด
- อริยพร คงนางวัง (2542) "แนวโน้มนและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ" ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- อารีรัตน์ ญาณะสร (2544) "พฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การประกอบอาหารเป็นกลุ่ม" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อุษา พึ่งธรรม (2535) "ผลการเล่นเกมแบบร่วมมือที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กอนุบาล" วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุไรวรรณ ประจักษ์วงศ์ (2546) "ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เอื้องฟ้า ท่าขุนธุ์ (2547) "ผลการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ภาคผนวก ข
แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

ใช้สังเกตในช่วงการทำกิจกรรมระหว่างการทดลอง ก่อนการสังเกตผู้สังเกตต้องศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของพฤติกรรมร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 3 พฤติกรรม ดังนี้

1. การช่วยเหลือ
 - 1.1 ช่วยเพื่อนเตรียมวัสดุอุปกรณ์
 - 1.2 ช่วยเพื่อนทำกิจกรรม
 - 1.3 แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน
2. ความรับผิดชอบ
 - 2.1 ทำกิจกรรมจนเสร็จ
 - 2.2 เก็บสิ่งของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ
3. การยอมรับผู้อื่น
 - 3.1 พูด / บอกความต้องการในการทำกิจกรรม
 - 3.2 ทำตามข้อตกลงของกลุ่ม

2. ช่วงเวลาในการสังเกต

กำหนดเวลาในการสังเกต 40 นาที สังเกตทุกพฤติกรรมตามแบบสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล ผู้วิจัยสังเกตเด็กกลุ่มละ 10 นาที โดยบันทึกทุกครั้งที่เกิดพฤติกรรมร่วมมือ

3. ผู้สังเกต

ผู้สังเกต คือ ผู้วิจัย สังเกตเด็กตามกลุ่มที่กำหนดระหว่างการทดลองในกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และหนังสือภาพอาชีพของบุคคล แล้วบันทึกผล

4. วิธีการสังเกตและบันทึกผล

- 4.1 ผู้สังเกต สังเกตเด็กในห้องเรียนขณะที่เด็กทำกิจกรรมการสร้างหนังสือ ดังนี้

4.1.1 หนังสือภาพนิทาน หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวเป็นนิทานและวาดภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่อง โดยที่ครูบันทึกเนื้อเรื่องนิทานประกอบภาพที่เด็กเล่า

4.1.2 หนังสือพจนานุกรมภาพ หมายถึง การนำภาพจากนิตยสารต่างๆ มาจำแนกประเภทภาพและเด็กช่วยกันตัดภาพนำไปติดลงบนกระดาษ พร้อมทั้งช่วยกันบอกชื่อภาพโดยครูเป็นผู้บันทึกคำพูด

4.1.3 หนังสือภาพเหตุการณ์ หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคิดเหตุการณ์ที่เด็กชอบแล้วเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง เพียงเหตุการณ์เดียวและวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกคำพูด

4.1.4 หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยคิดสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็ก ๆ เคยไปเที่ยว พร้อมทั้งวาดภาพสถานที่ท่องเที่ยว และบอกชื่อสถานที่ท่องเที่ยวครูบันทึกคำพูด

4.1.5 หนังสือภาพอาชีพของบุคคล หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่ออาชีพของบุคคล และวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกชื่อตามที่เด็กบอก

4.2 การสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ผู้สังเกตกำหนดกลุ่มเด็กที่ต้องการสังเกตไว้กลุ่มละ 4 - 5 คน โดยเขียนชื่อเด็กที่ต้องการสังเกตไว้ในแบบสังเกตให้ชัดเจน แล้วทำการสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กกลุ่มดังกล่าวในขณะที่เด็กทำกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรมภาพ หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว และ หนังสือภาพอาชีพของบุคคล ตามรายการพฤติกรรมร่วมมือที่ปรากฏอยู่ในแบบสังเกต โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย กลุ่มละ 10 นาที จนครบทั้ง 4 กลุ่ม

4.3 การประเมินพฤติกรรมร่วมมือ ครูสังเกตพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยแล้วบันทึกลงในแบบสังเกต โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย ซึ่งมี 3 ระดับคะแนน คือ

ไม่แสดงพฤติกรรมร่วมมือ	ให้คะแนน	0	คะแนน
แสดงพฤติกรรมร่วมมือบางครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
แสดงพฤติกรรมร่วมมือทุกครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน

4.4 เมื่อเสร็จสิ้นการสังเกต ผู้สังเกตสรุปผลการสังเกต

แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

ชื่อ - สกุล.....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมร่วมมือตามรายการแล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องให้ตรงกับระดับของพฤติกรรมตามรายการนั้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ไม่แสดงพฤติกรรมร่วมมือ	ให้คะแนน	0	คะแนน
แสดงพฤติกรรมร่วมมือบางครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
แสดงพฤติกรรมร่วมมือทุกครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน

รายการพฤติกรรมที่สังเกต	ระดับคะแนน		
	0	1	2
1) การช่วยเหลือ			
1.1 ช่วยเพื่อนเตรียมวัสดุอุปกรณ์			
1.2 ช่วยเพื่อนทำกิจกรรม			
1.3 แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน			
2) ความรับผิดชอบ			
2.1 ทำกิจกรรมจนเสร็จ			
2.2 เก็บสิ่งของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ			
3) การยอมรับผู้อื่น			
3.1 พุด / บอกความต้องการในการทำกิจกรรม			
3.2 ทำตามข้อตกลงของกลุ่ม			
คะแนนรวม			

ภาคผนวก ค
แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ

หลักการและเหตุผล

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาลปีที่ 2 ในสถานศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและจัดกิจกรรมให้เด็กมีพฤติกรรมร่วมมือในด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบ และการยอมรับผู้อื่น ได้เหมาะสมกับวัย เพราะจะเป็นพื้นฐานที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายการใช้แผนการจัดกิจกรรม

เพื่อให้ผู้จัดกิจกรรมได้นำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมร่วมมือ

กิจกรรมการสร้างหนังสือ

กิจกรรมการสร้างหนังสือ คือ หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นในรูปแบบต่างๆ หนังสือมีรูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาพ สี ตัวละคร ที่เด็กจัดทำขึ้นมา มีความสวยงามตามความคิดของเด็กจะเป็นหนังสือที่มีการบรรยายหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้ และคำบรรยายนั้นเป็นคำบรรยายที่เด็กบอกครูเขียนประกอบภาพ กิจกรรมการสร้างหนังสือประกอบด้วย

1. หนังสือภาพนิทาน หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวเป็นนิทานและวาดภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่อง โดยที่ครูบันทึกเนื้อเรื่องนิทานประกอบภาพที่เด็กเล่า
2. หนังสือพจนานุกรมภาพ หมายถึง การนำภาพจากนิตยสารต่าง ๆ มาจำแนกประเภทภาพและเด็กช่วยกันตัดภาพนำไปติดลงบนกระดาษ พร้อมทั้งช่วยกันบอกชื่อภาพ โดยครูเป็นผู้บันทึกคำพูด
3. หนังสือภาพเหตุการณ์ หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคิดเหตุการณ์ที่เด็กชอบแล้วเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง เพียงเหตุการณ์เดียวและวาดภาพประกอบ โดยครูบันทึกคำพูด
4. หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยคิดสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็ก ๆ เคยไปเที่ยว พร้อมทั้งวาดภาพสถานที่ท่องเที่ยว และบอกชื่อสถานที่ท่องเที่ยว โดยครูบันทึกคำพูด

5. หนังสือภาพอาชีพของบุคคล หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่ออาชีพของบุคคล และวาดภาพประกอบ โดยครูบันทึกชื่อตามที่เด็กบอก

แนวการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที
2. การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือใน 1 สัปดาห์ มี 4 กิจกรรม โดยแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือประกอบด้วย จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ การประเมิน และการสร้างหนังสือ ทั้งนี้กิจกรรมจะดำเนินการต่อเนื่องกันจนจบกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์
3. การจัดบรรยากาศในกิจกรรมจัดอย่างเป็นกันเอง โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครู โดยสนับสนุนให้กำลังใจ จากการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่ทำต่อเนื่องกันเป็นกลุ่มทำให้เด็กมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนการรับชมข้อตกลงต่าง ๆ ของกลุ่ม จนสามารถทำงานได้สำเร็จ
4. บทบาทครูในการจัดกิจกรรม
 1. สร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจ อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มมากที่สุดและอยากทำงานให้กลุ่มเต็มที่
 2. เน้นให้เด็กทุกคนร่วมกันรับผิดชอบงานของกลุ่ม แต่ละคนจะต้องเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมาย และจะต้องช่วยเหลือเด็ก ได้เรียนรู้เหมือนกันทุกคน
 3. ส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีความสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อกัน กล้าแสดงออก กล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือตัดสินใจสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ด้วยกัน เพื่อทำงานของกลุ่มให้สำเร็จและทุกคนยอมรับและพอใจในผลงานของกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 1 นิทาน

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องราวของนิทานที่เด็ก ๆ เคยได้ฟังจากครู
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเรื่องของนิทานและให้แต่ละกลุ่มตัดสินใจเลือกนิทานเพียงเรื่องเดียว
3. แต่ละกลุ่มเล่านิทานที่ร่วมกันแต่งขึ้น โดยครูบันทึกเนื้อเรื่องของนิทานตามคำพูดของเด็ก

สื่อ

1. กระดาษ
2. ปากกาสี

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือเพื่อน
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 2 วาดภาพประกอบนิทาน

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. ทบทวนเรื่องราวของนิทาน ที่เด็กแต่ละกลุ่มได้เล่าไว้ ในวันที่ 1
2. วาดภาพระบายสีภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่องนิทานที่เล่า
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 3 การประกอบรูปเล่มหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำภาพนิทานที่วาดไว้ในวันที่ 2 มาเรียงลำดับเนื้อหา และ ประกอบเป็นรูปเล่มหนังสือภาพนิทาน
2. ครูเขียนชื่อเรื่องของนิทานและให้เด็กตกแต่งปกเรื่องของหนังสือภาพนิทาน ตามความคิดของเด็ก
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. ปากกาปลายก้านหลากสี
2. สีเทียน / สีไม้
3. เทปกาว / ที่เย็บกระดาษ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. สังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

**แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพนิทาน
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 4 นำเสนอหนังสือภาพนิทาน**

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำหนังสือภาพนิทานมารวมกัน
2. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหนังสือภาพนิทานในกลุ่มใหญ่ โดยให้มีการวางแผน เช่น ใครเป็นคนถือ ใครเป็นคนเปิด และใครเป็นคนเล่าหรืออ่าน
3. ให้แต่ละกลุ่มเล่าหรืออ่านนิทานจากหนังสือภาพที่ทำ

สื่อ

หนังสือภาพนิทาน

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือพจนานุกรมภาพ
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 1 การจำแนกประเภทและการตัดภาพจากนิตยสาร

จุดประสงค์

1. บอกชื่อภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับภาพจากนิตยสารต่าง ๆ และเด็กช่วยกันแบ่งประเภทของภาพ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกภาพแต่ละประเภทที่ได้แยกไว้
3. แต่ละกลุ่มตัดภาพจากนิตยสารตามประเภทที่ได้เลือกไว้
4. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. ภาพจากนิตยสารต่าง ๆ
2. กรรไกรขนาดเล็กปลายมน

การประเมิน

- สังเกต**
1. การบอกชื่อภาพ
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือพจนานุกรมภาพ
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 2 การตีพิมพ์และการบอกชื่อภาพ

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มช่วยกันนำภาพที่ตัดไว้ ในวันที่ 1 มาติดลงในกระดาษ
2. บอกชื่อภาพ ครูบันทึกชื่อภาพตามคำพูดของเด็ก
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. ภาพจากนิตยสาร
2. กระดาษ
3. กาว
4. ปากกาปลายสักหลาด

การประเมิน

- สังเกต
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือพจนานุกรมภาพ
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 3 การประกอบรูปเล่มหนังสือพจนานุกรมภาพ

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำภาพที่ติดและเขียนชื่อภาพแล้วในวันที่ 2 มาเรียงลำดับภาพ
2. เขียนชื่อปกเรื่อง และตกแต่งปกเรื่องของหนังสือพจนานุกรมภาพ
3. ช่วยกันประกอบรูปเล่มหนังสือพจนานุกรมภาพ
4. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. ปากกาปลายสักหลาด
2. สีเทียน / สีไม้
3. เทปกาว
4. ที่เย็บกระดาษ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

**แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือพจนานุกรมภาพ
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 4 การนำเสนอหนังสือพจนานุกรมภาพ**

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. นำหนังสือพจนานุกรมภาพของแต่ละกลุ่มมารวมกัน
2. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหนังสือพจนานุกรมภาพกลุ่มใหญ่ โดยวางแผน เช่น ใครเป็นคนถือ ใครเป็นคนเปิดและใครเป็นคนเล่า
3. ตัวแทนกลุ่มบอกชื่อภาพ จากหนังสือพจนานุกรมภาพ

สื่อ

หนังสือพจนานุกรมภาพ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 4. สังเกตพฤติกรรมร่วมมือ

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 1 การคิดเนื้อเรื่องของเหตุการณ์

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์การตื่นนอน เหตุการณ์การไปโรงเรียน เหตุการณ์ไปซื้อของที่ตลาดและเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เด็ก ๆ สนใจ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ 4-5 คน และให้แต่ละกลุ่มเลือกเหตุการณ์ที่สนใจเพียงเหตุการณ์เดียว
3. แต่ละกลุ่มเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เลือก โดยครูบันทึกคำพูดของเด็ก

สื่อ

1. กระดาษ
2. ปากกาปลายสั๊กหลอด

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 2 การวาดภาพประกอบเหตุการณ์

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. ทบทวนเหตุการณ์ที่เค้เกล้า ในวันที่ 1
2. แต่ละกลุ่มวาดภาพประกอบเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องจนจบ พร้อมระบายสีภาพ
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้
3. ปากกาปลายสั้กหลอด

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 3 การประกอบรูปเล่มหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำภาพเหตุการณ์ที่วาดในวันที่ 2 มาเรียงลำดับภาพเหตุการณ์
2. นำภาพที่เรียงลำดับเหตุการณ์แล้ว มาประกอบเป็นรูปเล่มหนังสือภาพเหตุการณ์
3. ช่วยกันตกแต่งปกหนังสือภาพเหตุการณ์ตามความคิดของเด็ก
4. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. ปากกาปลายสักหลาด
2. สีเทียน / สีไม้
3. เทปขาว
4. ที่เย็บกระดาษ

การประเมิน

- การสังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 4 การนำเสนอหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำหนังสือบันทึกภาพเหตุการณ์มารวมกัน
2. แต่ละกลุ่มวางแผนใครเป็นคนถือ ใครเป็นคนเปิดและใครเป็นคนเล่า เพื่อนำเสนอหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์ต่อกลุ่มใหญ่
3. แต่ละกลุ่มเล่าเหตุการณ์ จากหนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์

สื่อ

หนังสือภาพบันทึกเหตุการณ์

การประเมิน

- สังเกต
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 1 การบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็ก ๆ เคยไป
2. นำภาพแหล่งท่องเที่ยวมาให้เด็กดูร่วมกัน
3. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและบอกชื่อของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
4. แต่ละกลุ่มบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว และครูบันทึกตามคำพูดของเด็กลงบนกระดาษ

สื่อ

1. กระดาษ
2. ปากกาพลาสติกหลายสี
3. ภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่องราว
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 2 การวาดภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. ทบทวนชื่อของแหล่งท่องเที่ยวที่แต่ละกลุ่มคิดไว้ ในวันที่ 1
2. ช่วยกันวาดภาพแหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งระบายสีภาพ
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้
3. ปากกาปลายสักหลาด

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 3 การประกอบรูปเล่มหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำภาพแหล่งท่องเที่ยวในวันที่ 2 มาเรียงลำดับ
2. นำภาพมาประกอบเป็นรูปเล่มหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
3. ตกแต่งปกเรื่องของหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
4. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้
3. ปากกาพลาสติกหลายสี
4. เทปขาว
5. ที่เย็บกระดาษ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว
สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 4 การนำเสนอหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. นำหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มมารวมกัน
2. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวต่อกลุ่มใหญ่ โดยร่วมกันวางแผน ใครเป็นถือ ใครเป็นคนเปิดและใครเป็นคนเล่า
3. ตัวแทนกลุ่มบอกชื่อภาพ และเล่าเรื่องประกอบจากหนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทำขึ้น

สื่อ

หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

**แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพอาชีพของบุคคล
สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 1 การบอกชื่อของอาชีพต่างๆ**

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับอาชีพต่างๆของบุคคลพร้อมรูปภาพประกอบ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 5 คน และให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่อของอาชีพต่างๆที่รู้จักและครุภัณฑ์ที่กตามคำพูดของเด็ก

สื่อ

1. กระดาษ
2. ปากกาปลายสักหลาด
3. ภาพอาชีพของบุคคลต่าง ๆ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพอาชีพของบุคคล
สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 2 การวาดภาพประกอบ

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. ทบทวนชื่อของอาชีพบุคคลต่าง ๆ ที่แต่ละกลุ่มได้เล่าไว้ในวันที่ 1
2. ช่วยกันวาดภาพระบายสีอาชีพของบุคคลตามชื่อที่ได้บอกไว้
3. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้
3. ปากกาปลายสักหลาด

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

**แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพอาชีพของคุณ
สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 3 การประกอบรูปเล่มหนังสือภาพอาชีพของคุณ**

จุดประสงค์

1. ช่วยเหลือผู้อื่นได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำภาพอาชีพของคุณที่วาดและเขียนชื่อภาพแล้วในวันที่ 2 มาเรียงลำดับ
2. นำภาพมาประกอบเป็นรูปเล่มหนังสือภาพอาชีพของคุณ
3. ช่วยกันตกแต่งปกเรื่องของคุณหนังสือภาพอาชีพของคุณ
4. เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานเสร็จ

สื่อ

1. กระดาษ
2. สีเทียน / สีไม้
3. ปากกาปลายสักหลาด
4. เทปกาว
5. ที่เย็บกระดาษ

การประเมิน

- สังเกต**
1. การช่วยเหลือผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือภาพอาชีพของบุคคล
สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 4 การนำเสนอหนังสือภาพอาชีพของบุคคล

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้
2. ช่วยเหลือผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. แต่ละกลุ่มนำหนังสือภาพอาชีพของบุคคลมารวมกัน
2. เตรียมนำเสนอหนังสือภาพอาชีพของบุคคลต่อกลุ่มใหญ่ โดยวางแผนใครเป็น
ถือ ใครเป็นคนเปิด และใครเป็นคนเล่า
3. แต่ละกลุ่มบอกชื่อภาพ จากหนังสือภาพอาชีพของบุคคล

สื่อ

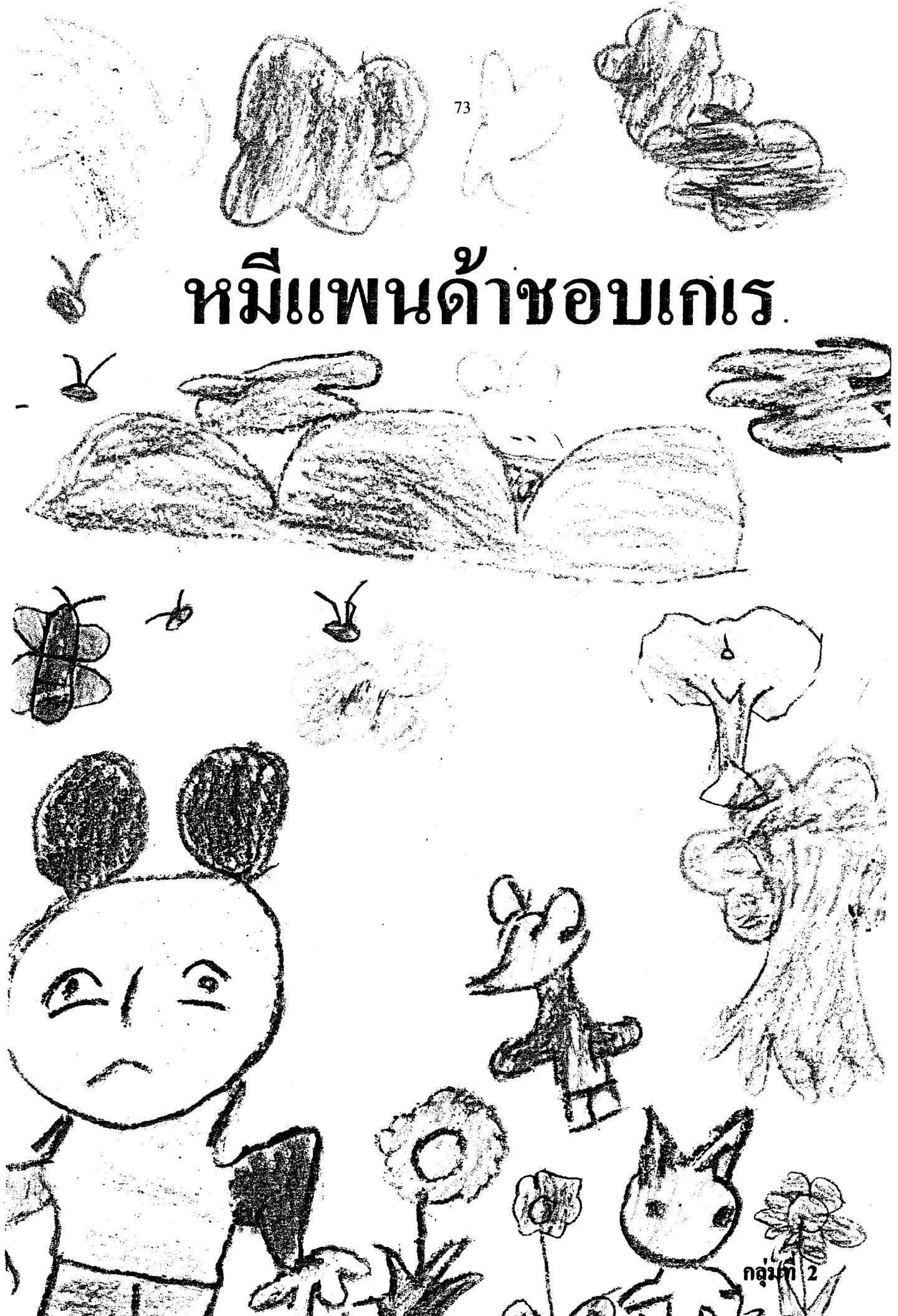
หนังสือภาพอาชีพของบุคคล

การประเมิน

- สังเกต**
1. การเล่าเรื่อง
 2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างผลงานการสร้างหนังสือ

หมี่แพนด้าชอบเกเร.

กาลครั้งหนึ่ง มีหมีแพนด้าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า และก็ไปเจอ
อาหารของหมาป่า หมีแพนด้าก็หยิบเอาอาหารของหมาป่าไป
พอดีหมาป่ามาเห็น หมาป่าได้เข้าหมีแพนด้าไป

เจ้าหมีแพนด้าก็เอาอาหารไปกิน พออาหารหมด เจ้าหมีแพนด้า
ออกไปหาอาหารต่อ เจ้าหมีแพนด้าไปเจอหนู และเห็นหนูกำลัง
ขนอาหารอยู่เจ้าหมีแพนด้าก็ไปได้หนู

หมีแพนด้าเอาอาหารของเจ้าหนูกลับบ้าน หมีแพนด้าเอา
อาหารไปกิน พออาหารหมด หมีแพนด้าออกไปหาน้ำกิน

เจ้าหมีแพนด้าก็เข้ามานอน หมีแพนด้าก็นอนหลับสบาย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวท เกษแดงสกุลวุฒิ
วัน เดือน ปีเกิด	16 มีนาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	ค.บ. สถาบันราชภัฏสงขลา 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น อำเภอกงหรา จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	ครู โรงเรียนบ้านหาดส้มแป้น